

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 426/2021-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti postupu Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Er 2656/2009 takto

rozhodol:

1. Ústavnú sťažnosť **odmieta**.
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. novembra 2020 a následne doplnenou podaním z 29. augusta 2021 (doručeným ústavnému súdu 2. septembra 2021) domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie a prejednanie jeho záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia (ďalej aj „napadnuté konanie“). Súčasne žiada, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 eur a náhradu trov konania v sume 400 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a obsahu vyžiadaného súdneho spisu okresného súdu vyplýva, že proti sťažovateľovi ako povinnému sa viedla exekúcia na základe exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie sp. zn. II/2009-903 z 11. júna 2009 (ďalej len „exekučný titul“). Okresný súd poveril 2. decembra 2009 vykonaním exekúcie súdneho exekútora [REDAKOVANÉ] (ďalej len „súdny exekútor“).

3. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 24. júna 2020 „*podnet*“ na zastavenie exekúcie spolu s návrhom oprávneného – obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]

že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí (m. m. IV. ÚS 193/2010, II. ÚS 853/2016).

9. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že v exekučnom konaní podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), účinného do 31. marca 2017, má povinný viacero právnych prostriedkov obrany a ochrany svojho postavenia, ktoré môže využiť vtedy, ak v nútenom výkone súdnych a iných rozhodnutí sa vyskytnú absolútne alebo relatívne prekážky ďalšieho postupu exekučných orgánov. K takým právnym prostriedkom patria návrh na odklad exekúcie podľa § 56 Exekučného poriadku a návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku, prípadne opravný prostriedok proti rozhodnutiu súdu, ak ho Exekučný poriadok výslovne pripúšťa. Účel týchto právnych prostriedkov obrany povinného v exekučnom konaní je rovnaký a spravidla spočíva v tom, že v absolútne alebo relatívne neprípustnej exekúcii sa nesmie pokračovať a musí sa zastaviť a prípadne pred rozhodnutím o zastavení sa musí exekúcia aj odložiť (jej vykonávanie) (II. ÚS 134/05).

10. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že ani vydanie poverenia na vykonanie exekúcie (hoci aj nesprávne, pozn.) nemožno považovať za ústavne relevantný zásah do podstaty základného práva na spravodlivý proces. Ide o začiatkové štádium exekučného konania, keď okresný súd predbežne zisťuje, či existuje spôsobilý exekučný titul. V prípade, že nezistí závažný nedostatok exekučného titulu alebo inú prekážku konania, pre ktorú by bola exekúcia neprípustná, vydá súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie. Dôkazom toho, že nejde o ireverzibilnosť prípadného nesprávneho postupu všeobecného súdu, je aj skutočnosť, že povinný sa má možnosť brániť proti rozsahu exekúcie alebo namietať exekučný titul bezprostredne po tom, čo mu je doručené upovedomenie o začatí exekúcie (II. ÚS 41/2020).

11. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že uznesením č. k. 15 Er 2656/2009-37 z 2. decembra 2020 v spojení s opravným uznesením č. k. 15 Er 2656/2009-54 z 26. októbra 2021 bola exekúcia zastavená (prvý výrok) a zároveň bolo rozhodnuté o trovách exekúcie súdneho exekútora (druhý výrok) a nároku sťažovateľa na náhradu trov konania proti oprávnenému (tretí výrok).

12. Vychádzajúc z uvedených zistení, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľom namietaný nesprávny a nezákonný postup bol v napadnutom konaní napravený uznesením okresného súdu z 2. decembra 2020, ktorým bola exekúcia zastavená. Z tohto dôvodu to bol práve okresný súd, ktorý bol povinný poskytnúť ochranu právam sťažovateľa, čo vylučuje právomoc ústavného súdu zaoberať sa v rámci konania o ústavnej sťažnosti námietkami sťažovateľa smerujúcimi proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote:

13. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta taktiež porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

14. Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej je dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach (IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014) judikoval, že zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietáhoch.

15. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach opakovane vyslovil, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov súdom sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03, III. ÚS 229/04), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04, III. ÚS 229/04) a ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných prietáhov nevyníma. Aj podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03, III. ÚS 125/07, IV. ÚS 56/2019, II. ÚS 211/2019).

16. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že exekúcia bola vykonávaná viac ako jedenásť rokov, ústavný súd konštatuje, že špecifikom exekučného konania (napr. II. ÚS 349/2017, IV. ÚS 60/2018) je to, že exekučné konanie je spravidla „v rukách“ súdneho exekútora a exekučný súd v rámci exekučného konania koná a rozhoduje len na základe procesných návrhov účastníkov exekučného konania, resp. súdneho exekútora, preto namietať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy možno na ústavnom súde vo vzťahu k exekučnému súdu len vtedy, ak tento má reálne o čom rozhodovať.

17. Okresný súd v exekučnom konaní dohliada na exekučné konanie a v niektorých momentoch exekučného konania je ako jediný v tomto konaní oprávnený rozhodovať. Exekučný súd má v niektorých prípadoch vzhľadom na obsah návrhov Exekučným poriadkom ustanovenú lehotu na svoje rozhodnutie. Rozhodnutím o tom-ktorom návrhu účastníka exekučného konania sa jeho úloha v exekučnom konaní v zásade končí. Dĺžku trvania exekučného konania, ktoré začína doručením návrhu na vykonanie exekúcie exekútorovi a pokračuje niektorým zo spôsobov vykonávania exekúcie ustanovených vo štvrtej časti Exekučného poriadku, exekučný súd spravidla nemá ako ovplyvniť okrem situácie, keď rozhoduje o právach a povinnostiach účastníkov konania (m. m. III. ÚS 161/2013, IV. ÚS 584/2020).

18. Z okolností posudzovanej veci je zrejmé, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola okresnému súdu doručená 5. novembra 2009 a okresný súd o nej rozhodol 2. decembra 2009 tak, že súdnemu exekútorovi udelil poverenie na vykonanie exekúcie. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 24. júna 2020 „podnet“ na zastavenie exekúcie, v ktorom upozornil okresný súd na to, že súdny exekútor dosiaľ nepredložil súdu návrh oprávneného na zastavenie exekúcie z 3. novembra 2015. Okresný súd sa preto výzvou z 30. októbra 2020, na ktorú súdny

exekútor žiadnym spôsobom nereagoval, dožadoval vysvetlenia, z akého dôvodu mu predmetný návrh oprávneného nebol predložený. Následne bola exekúcia uznesením č. k. 15 Er 2656/2009-37 z 2. decembra 2020 zastavená podľa § 57 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku.

19. Je teda zrejmé, že dobu od udelenia poverenia na vykonanie exekúcie, t. j. od 2. decembra 2009 až do doručenia podnetu sťažovateľa 24. júna 2020, keď sa okresný súd dozvedel o návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie, nemožno pripísať na „tarchu“ okresného súdu, pretože v uvedenom období zodpovedal za vedenie a priebeh exekúcie súdny exekútor. Vzhľadom na to, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nenamietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) postupom súdneho exekútora v napadnutom konaní, ústavný súd predmetnú fázu exekúcie neposudzoval. V postupe okresného súdu ústavný súd nezaznamenal nič, čo by umožňovalo prijať ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie, pričom možno konštatovať, že krátko po podaní ústavnej sťažnosti bola právna neistota sťažovateľa odstránená uznesením okresného súdu z 2. decembra 2020.

20. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť (bod 1 výroku uznesenia).

III.3. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom:

21. Ústavný súd môže podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, preto ústavný súd žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nevyhovel (bod 2 výroku uznesenia).

22. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších požiadavkách sťažovateľa stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu